

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1963

Vyhlásené: 18.07.1963 Časová verzia predpisu účinná od: 19.07.1990 do: 31.12.1992

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

54

ZÁKON

z 9. júla 1963

o Československej akadémii vied

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa preto uznieslo na tomto zákone:

Prvá hlava

Postavenie a úlohy Československej akadémie vied

§ 1

Československá akadémia vied (ďalej len „Akadémia“) je vedeckou inštitúciou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky; rozvíja bádateľskú činnosť vo svojich vedeckých pracoviskách a ako svojich členov združuje najvýznamnejších vedeckých pracovníkov.

§ 2

Úlohou Akadémie je najmä:

- a) podieľať sa na vytváraní koncepcie rozvoja česko-slovenskej vedy;
- b) riešiť na svojich pracoviskách základné, pre rozvoj vedy i spoločnosti významné teoretické problémy prírodných, technických a spoločenských vied; pritom úzko spolupracovať s vysokými školami a ďalšími vedeckými pracoviskami;
- c) podieľať sa na výchove vedeckých pracovníkov a starať sa o ďalšie zvyšovanie ich kvalifikácie;
- d) zverejňovať výsledky svojej činnosti a prispievať k ich popularizácii;
- e) podieľať sa na reprezentácii česko-slovenskej vedy v zahraničí a rozvíjať v odboroch svojej činnosti medzinárodnú spoluprácu.

§ 3

(1) V zásadných vedeckých otázkach je Akadémia poradcom vlády a spolupracuje s príslušnými ústrednými štátnymi orgánmi.

(2) Za svoju činnosť Akadémia zodpovedá priamo vláde; podáva jej každoročne o svojej činnosti správu.

§ 4

Akadémia je právnickou osobou. Právo hospodárenia so zvereným národným majetkom vykonávajú v mene Akadémie jej organizačné útvary.

§ 5

(1) Organickou súčasťou Československej akadémie vied a súčasne najvyššou národnou a regionálnou vedeckou inštitúciou na Slovensku je Slovenská akadémia vied.

(2) Pôsobnosť, členstvo a vnútornú organizáciu Slovenskej akadémie vied upraví zákon Slovenskej národnej rady.

§ 6

Akadémia je oprávnená udeľovať vedecké hodnosti. Podrobnosti sú upravené osobitnými predpismi.

§ 7

K Akadémii môžu byť pridružené vedecké spoločnosti; o tom rozhoduje Prezídium Akadémie.

§ 8

Akadémia je oprávnená vydávať časopisy a neperiodické publikácie v odbore svojej činnosti a zriadiť na ten účel vydavateľský podnik.

**Druhá hlava
Členovia Akadémie****§ 9**

Členmi Akadémie sú:

- a) riadni členovia-akademici, ktorými sa môžu stať vynikajúci československí vedci, ktorí obohatili vedu prácami zvlášť veľkého významu;
- b) členovia korešpondenti, ktorými sa môžu stať vynikajúci československí vedci, ktorí obohatili vedu významnými prácami;
- c) zahraniční členovia, ktorými sa môžu stať zahraniční vedci, ktorí obohatili vedu veľmi významnými vedeckými prácami slúžiacimi pokroku ľudstva;
- d) čestní členovia, ktorými sa môžu stať tí, ktorí obohatili vedu prácami svetového významu alebo sa zvlášť zaslúžili o vlasť a socializmus či o pokrok ľudstva.

§ 10

Členov Akadémie vymenúva vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na základe voľby, ktorú vykonáva valné zhromaždenie Akadémie.

§ 11

(1) Akademici a členovia korešpondenti sú povinní tvorivým spôsobom pracovať vo svojich vedných odboroch, napomáhať realizácii výsledkov vedeckého výskumu, zúčastňovať sa na činnosti Akadémie, plniť úlohy, ktoré im Akadémia uložila, ako aj svedomite vykonávať funkcie, na ktoré boli povolani.

(2) Akademici a členovia korešpondenti majú pravidelnú mesačnú odmenu; jej výšku ustanoví vláda.

§ 12

Člen akadémie stráca členstvo rozhodnutím vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky urobeným na návrh valného zhromaždenia Akadémie, ak sa spreneveril vedeckej cti alebo ak sústavne a bez náležitého dôvodu neplní úlohy vyplývajúce z jeho členstva v Akadémii (§ 11 ods. 1); takisto stráca členstvo, ak mu bol súdom uložený trest straty čestných titulov a vyznamenaní.

**Tretia hlava
Orgány Akadémie****§ 13**

(1) Vrcholným orgánom Akadémie je valné zhromaždenie Akadémie, ktoré sa skladá zo zboru členov Akadémie a z Komory zástupcov zvolených na pracoviskách Akadémie.

(2) Valné zhromaždenie

- a) rozhoduje o zameraní činnosti a organizácii Akadémie a určuje hlavné smery ďalšej práce a rozvoja Akadémie,
- b) prerokúva správu Prezídia o činnosti Akadémie,
- c) na návrh Prezídia určuje, pre ktoré vedné odbory sa majú zriadiť vedecké kolégiá.

(3) Prezídium Akadémie zvoláva valné zhromaždenie najmenej raz za rok.

§ 14

(1) Stálym riadiacim orgánom Akadémie je Prezídium Akadémie, ktoré tvorí predseda Akadémie, podpredsedovia Akadémie, vedecký sekretár Akadémie a ďalší členovia Prezídia. Počet podpredsedov Akadémie a ďalších členov Prezídia určí vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na návrh valného zhromaždenia. Valné zhromaždenie navrhuje vláde zloženie Prezídia na základe tajného hlasovania z členov Akadémie a zo zástupcov zvolených na pracoviskách Akadémie. Členovia Prezídia za Slovenskú akadémiu vied sú navrhovaní na základe voľby v Rade vedcov Slovenskej akadémie vied. Podpredsedov Akadémie, vedeckého sekretára Akadémie a ďalších členov Prezídia vymenúva na základe tohto návrhu vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Predsedu Akadémie vymenúva prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na návrh vlády.

(2) Prezídium a jeho členovia zodpovedajú za svoju činnosť valnému zhromaždeniu a vláde Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(3) Funkčné obdobie Prezídia určí vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na návrh valného zhromaždenia.

§ 15

(1) Prezídium alebo predseda Akadémie môžu poveriť jednotlivých členov Prezídia obstarávaním určitých činností; najmä poverujú podpredsedov Akadémie starostlivosťou o koordináciu a komplexnosť prác v jednotlivých oblastiach vedeckého bádania. Na zabezpečenie riadiacej a organizačnej činnosti môže Prezídium Akadémie na návrh predsedu Akadémie tiež zriaďovať komisie a iné pomocné orgány.

(2) Členovia Prezídia Akadémie poverení určitou činnosťou podľa odseku 1 a predsedovia (vedúci) komisií a iných pomocných orgánov sú za výkon tejto činnosti zodpovední Prezidiu

Akadémie a predsedovi Akadémie, podávajú im o nej správy a predkladajú im podľa potreby svoje návrhy.

§ 16

(1) Základnými vedeckými orgánmi pre jednotlivé vedné odbory sú vedecké kolégiá Akadémie, zložené z členov Akadémie, riaditeľov (vedúcich) a iných pracovníkov vedeckých pracovísk Akadémie, pracovníkov vysokých škôl a ďalších vedeckých, technických a hospodárskych pracovníkov, prípadne aj iných vynikajúcich odborníkov.

(2) Predsedu a ostatných členov vedeckého kolégia na návrh predsedu Akadémie vymenúva a odvoláva Prezídium Akadémie, ktoré riadi ich činnosť. Predseda kolégia zodpovedá za výkon svojej funkcie Prezídiu a predsedovi Akadémie.

(3) Pôsobnosť kolégií bližšie vymedzia stanovy Akadémie.

§ 17

Orgány i funkcionári Akadémie a ich pracovísk sústavne vytvárajú podmienky pre širokú účasť pracovníkov Akadémie na riadení vedeckej práce. Zásadné otázky, týkajúce sa určitého vedeckého pracoviska, prejednávajú orgány Akadémie spravidla za účasti riaditeľa (vedúceho), prípadne ďalších pracovníkov príslušného pracoviska.

§ 18

Úlohy Akadémie v správnej, hospodárskej a organizačnej oblasti zabezpečuje aparát Akadémie. Prezídium Akadémie určí spôsob konkrétneho riadenia aparátu Akadémie.

Štvrtá hlava

Vedecké pracoviská Akadémie

§ 19

(1) Strediskami vedeckovýskumnej činnosti Akadémie sú jej vedecké pracoviská, ktoré rozvíjajú na najvyššej úrovni vedeckovýskumnú činnosť v príslušnom vednom odbore, úzko spolupracujú s vysokými školami a ostatnými vedeckovýskumnými pracoviskami, podieľajú sa na vedeckopopularizačnej a kultúrnej činnosti a prispievajú k realizácii výsledkov vedeckovýskumných prác. Postup pri zriaďovaní a zrušovaní vedeckých pracovísk Akadémie upravuje osobitný zákon.

(2) Na čele pracoviska je riaditeľ (vedúci), ktorého na návrh predsedu Akadémie vymenúva a odvoláva Prezídium Akadémie. Riaditeľ (vedúci) riadi všetku činnosť pracoviska a zodpovedá za ňu Prezídiu a predsedovi Akadémie.

(3) Riaditeľ (vedúci) vedeckého pracoviska je povinný vytvárať podmienky pre účasť pracovníkov na riadení vedeckej práce pracoviska. Zameranie činnosti a organizáciu pracoviska je riaditeľ povinný prerokovať vo vedeckej rade pracoviska.

§ 20

(1) Povinnosťou vedeckých pracovníkov Akadémie je tvorivým spôsobom usilovať sa o čo najúčinnšie riešenie teoreticky závažných a pre prax dôležitých vedeckých problémov, aktívne vedecky pracovať, neustále rozvíjať svoje teoretické znalosti i praktické skúsenosti, opierať sa pri svojej činnosti o kolektív spolupracovníkov; sú aj povinní zúčastňovať sa na vedeckoorganizačnej práci na svojom pracovisku.

(2) Povinnosťou riaditeľa (vedúceho) vedeckého pracoviska Akadémie je vytvárať podmienky pre to, aby každý vedecký pracovník mohol v rámci uložených úloh na svojom pracovisku plne rozvíjať svoje tvorivé schopnosti a zvyšovať svoju vedeckú kvalifikáciu.

(3) Práva a povinnosti pracovníkov vedeckých pracovísk Akadémie upravujú pracovné poriadky pracovísk.

Piata hlava Záverové ustanovenia

§ 21

Vnútročné pomery Akadémie a právne postavenie jej orgánov a organizačných útvarov, spôsob rokovania a uznávanie sa valného zhromaždenia podrobnejšie upravujú stanovy Akadémie, ktoré schvaľuje vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Návrh stanov predkladá vláde predseda Akadémie na základe rozhodnutia valného zhromaždenia.

§ 22

Zrušuje sa zákon č. 52/1952 Zb. o Československej akadémii vied v znení zákona č. 53/1957 Zb. a vládne nariadenie č. 91/1952 Zb., ktorým sa vykonáva zákon o Československej akadémii vied.

§ 23

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Čl. I (zavedený zákonom č. 164/1990 Zb.)

Zákon č. 54/1963 Zb. o Československej akadémii vied, v znení zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 26/1970 Zb., zákona č. 91/1977 Zb. a tohto zákona stratí účinnosť najneskôr 31. decembrom 1992.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

